

А. С. Сіцінський,
д. держ. упр., професор, професор кафедри державного управління і менеджменту,
Національна академія державного управління при Президентові України
І. В. Буреш,
старший офіцер управління кримінального аналізу та інформаційно-аналітичного
забезпечення, Адміністрація Державної прикордонної служби України

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ

A. Sitsinskiy,
doctor of sciences in state administration, professor,
the National academy of public administration, office of the President of Ukraine
I. Buresh,
senior officer of the Criminal Analysis and Information and Analytical
Support Department of the State Border Guard Service Administration

CONCEPTUAL BASES OF DEVELOPMENT OF A NATIONAL STRATEGY FOR COMBATING HUMAN TRAFFICKING IN UKRAINE

У статті розглянуто актуальні питання щодо створення Національної стратегії з питань протидії торгівлі людьми в Україні. Наголошено про загрози та ризики, пов'язані з торгівлею людьми в Україні.

Розкрито механізми реалізації Національної стратегії протидії торгівлі людьми в Україні щодо попередження торгівлі людьми; боротьби зі злочинністю, пов'язаною з торгівлею людьми; надання допомоги та захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми. Визначено основні напрями реалізації Національної стратегії протидії торгівлі людьми в Україні.

The article describes the current issues on creation of the National strategy on combating trafficking in persons in Ukraine. Noted the threats and risks associated with human trafficking in Ukraine. The mechanisms of implementation of the National strategy for combating human trafficking in Ukraine on prevention of trafficking in human beings; combating crimes related to trafficking in persons, provision of assistance and protection to victims of trafficking. Defines the main directions of realization of the National strategy to combat human trafficking in Ukraine.

Ключові слова: механізми державного управління, державна політика, Національна стратегія, протидія торгівлі людьми, торгівля людьми, ризики та загрози, концептуальні рівні.

Key words: mechanisms of public administration, public policy, a national strategy for combating human trafficking, human trafficking, risks and threats, conceptual level.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Потреба розробки Національної стратегії протидії торгівлі людьми зумовлена поширенням протиправного явища до транснаціональних масштабів, появою нових тенденцій та загроз: злочинці стали використовувати новітні репродуктивні технології, збільшилась кількість випадків "сексуального туризму", в тому числі дитячого, комерційної сексуальної експлуатації дітей, зокрема з використанням новітніх інформаційних технологій. До групи ризику, крім жінок і дітей, останнім часом стали потрапляти чоловіки працездатного віку. Невтішною є і статистика правоохоронних органів.

Так, у 2012 році по допомогу до Міжнародної організації з міграції звернулись 945 жертв торгівлі людьми з України. Органами внутрішніх справ України упродовж 2012 року виявлено 155 фактів торгівлі людьми, встановлено 187 потерпілих від торгівлі людьми, у тому числі 124 жінки, 14 неповнолітніх та 2 малолітніх. Підрозділами Державної прикордонної служби України припинено

діяльність 34 злочинних груп загальною чисельністю 82 особи. За матеріалами Державної прикордонної служби України іншими правоохоронними органами порушено 73 кримінальні справи, затримано 49 організаторів та пособників. До кримінальної відповідальності за ознаками злочину, передбаченого ст. 149 КК України притягнуто 64 особи. Протягом 2012 року підрозділами Служби безпеки України як органами дізнання, а також за матеріалами інших правоохоронних органів порушено 26 кримінальних справ за ознаками злочину, передбаченого ст. 149 Кримінального кодексу України ("Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини"), з них 4 — за частиною 3 вказаної статті [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що на сьогодні існує нагальна потреба консолідації зусиль науковців в галузі наук з державного управління з метою розробки та запровадження ефективних механізмів державного управління, що спрямовані на протидію торгівлі людьми.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті розглянути шляхи щодо створення Національної стратегії протидії торгівлі людьми в Україні

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Законом України "Про протидію торгівлі людьми" зазначено, що основними напрямками державної політики у сфері протидії торгівлі людьми є:

- попередження торгівлі людьми шляхом підвищення рівня обізнаності населення, превентивної роботи, зниження рівня вразливості населення, подолання попиту;
- боротьба із злочинністю, пов'язаною з торгівлею людьми, шляхом виявлення злочинів торгівлі людьми, осіб, причетних до скоєння злочину, притягнення їх до відповідальності;
- надання допомоги та захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми, шляхом удосконалення системи відновлення їхніх прав, надання комплексу послуг, впровадження механізму взаємодії суб'єктів у сфері протидії торгівлі людьми [1].

На нашу думку, правовим механізмом реалізації завдань у сфері протидії торгівлі людьми, зокрема щодо: попередження торгівлі людьми; боротьби із злочинністю, пов'язаною з торгівлею людьми; надання допомоги та захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми має стати створення Національної стратегії протидії торгівлі людьми в Україні.

Під запропонованою авторами Національною стратегією протидії торгівлі людьми в Україні слід розуміти скоординовану діяльність компетентних у сфері протидії торгівлі людьми органів державної влади України для здійснення комплексних заходів щодо профілактики торгівлі людьми, виявлення, захисту і підтримки жертв торгівлі людьми, посилення превентивних заходів, кримінального переслідування торговців людьми, спрямовану на попередження торгівлі людьми, боротьби із злочинністю, пов'язаною з торгівлею людьми, надання допомоги та захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми.

Метою Національної стратегії є досягнення оптимального рівня формування і реалізації напрямів державної політики у сфері протидії торгівлі людьми та координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади компетентних у цій сфері, який зміг би забезпечити такий рівень національної безпеки, що здатний гарантувати зменшення кількості жертв торгівлі людьми, збереження життя і здоров'я людини і громадянина та подальше зміцнення міжнародних позицій та авторитету Української держави у сучасному світі. Реалізація зазначеної мети передбачає створення ефективних механізмів державного управління, спрямованих на удосконалення системи державного управління у сфері протидії торгівлі людьми.

Визначено, що Національна стратегія протидії торгівлі людьми в Україні передбачає реалізацію наступних кроків:

- ідентифікувати основні ризики та загрози у сфері протидії торгівлі людьми в Україні;
- визначити стратегічну мету і механізми реалізації Національної стратегії протидії торгівлі людьми в Україні;
- проаналізувати поточну ситуацію, що склалась у сфері протидії торгівлі людьми в Україні та визначити її слабкі сторони;
- визначити сферу повноважень органів державної влади України та органів місцевого самоврядування в процесі реалізації Національної стратегії;

— визначити концептуальні рівні реалізації Національної стратегії.

Наявність єдиної Національної стратегії протидії торгівлі людьми в Україні дозволить подолати низку негативних чинників у сфері протидії торгівлі людьми, насамперед:

- ризик потрапляння у ситуацію торгівлі людьми та небезпека нелегальної трудової міграції;
- відсутність системи моніторингу діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми;
- недосконалість нормативно-правового регулювання протидії торгівлі людьми в Україні;
- відсутність стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми;
- низький рівень співпраці та координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади з питань реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми;
- малоефективну просвітницьку кампанію серед населення щодо ризиків потрапляння у ситуацію торгівлі людьми;
- недостатню кількість профілактичних заходів та інформування населення щодо торгівлі людьми в Україні та за її межами;
- неефективність програм навчання спеціалістів, які працюють у сфері протидії торгівлі людьми;
- відсутність державної підтримки питань протидії торгівлі людьми;
- неналежна співпраця з міжнародними та громадськими організаціями у сфері протидії торгівлі людьми.

На нашу думку, Національна стратегія протидії торгівлі людьми в Україні має бути адаптована до єдиної політики Європейського Союзу (ЄС) у сфері протидії торгівлі людьми та базуватися на наступних принципах:

- забезпечення прав і свобод людини і громадянина, зокрема права на повагу до гідності, особисте життя;
- поваги і неупередженого ставлення до осіб, які постраждали від торгівлі людьми;
- послідовності дій щодо формування та реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми;
- системності державно-управлінських рішень з метою здійснення комплексних заходів щодо профілактики торгівлі людьми, виявлення, захисту і підтримки жертв торгівлі людьми, посилення превентивних заходів, кримінального переслідування торговців людьми;
- конфіденційності інформації про осіб, які постраждали від торгівлі людьми;
- добровільності отримання допомоги особами, які постраждали від торгівлі людьми;
- ефективного управлінського менеджменту, відповідальності і координації дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, спрямованих на реалізацію завдань Національної стратегії;
- науково-експертної обґрунтованості дій, спрямованих на підвищення рівня безпеки у сфері протидії торгівлі людьми;
- взаємодії з міжнародними та громадськими організаціями, що мають повноваження у сфері протидії торгівлі людьми.

Механізми реалізації Національної стратегії протидії торгівлі людьми в Україні щодо попередження торгівлі людьми; боротьби зі злочинністю, пов'язаною з торгівлею

людьми; надання допомоги та захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми передбачатимуть:

- нормативно-правове врегулювання компетенції органів державної влади у сфері протидії торгівлі людьми;
- забезпечення державної підтримки у сфері протидії торгівлі людьми та послідовність її реалізації;
- створення єдиного реєстру загроз у сфері протидії торгівлі людьми та опрацювання комплексних заходів щодо їх мінімізації;
- забезпечення комплексного оцінювання стану боротьби з торгівлею людьми;
- розробку типових вимог із забезпечення протидії торгівлі людьми та положення про заклади допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми.

Суб'єктами реалізації Національної стратегії протидії торгівлі людьми в Україні є:

1. Президент України як гарант Конституції України, який визначає стратегічні підвалини державної політики у сфері протидії торгівлі людьми та визначає центральний орган виконавчої влади, який є національним координатором у сфері протидії торгівлі людьми.

2. Верховна Рада України як законодавчий орган державної влади, що здійснює законодавче регулювання державної політики у сфері протидії торгівлі людьми.

3. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади, який:

— спрямовує і координує роботу суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми;

— визначає процедуру встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, порядок утворення та функціонування Єдиного державного реєстру злочинів торгівлі людьми;

— затверджує: Державну цільову програму у сфері протидії торгівлі людьми та здійснює контроль за її реалізацією; Національний механізм взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, та контролює його реалізацію; форму опитувальника щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, та довідки про встановлення її статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми; форму довідки, що підтверджує факт звернення іноземця чи особи без громадянства за встановленням статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми на території України; положення про заклади допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;

— встановлює порядок виплати одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;

— вживає заходи щодо забезпечення реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми.

4. Рада національної безпеки і оборони України як орган стратегічного управління національною безпекою, який координує і контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері протидії торгівлі людьми.

5. Конституційний суд України як єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні, який вирішує питання про відповідність законів та інших правових актів у сфері протидії торгівлі людьми.

6. Прокуратура України здійснює нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство у сфері протидії торгівлі людьми.

7. Міністерство соціальної політики України як ключовий орган державного управління Національний координатор у сфері протидії торгівлі людьми.

8. Міністерство освіти і науки України здійснює формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері освіти і науки, інновацій та інформатизацій які за компетенцією беруть участь у розробці програм і заходів, спрямованих на поліпшення протидії торгівлі людьми та здійснюють їх реалізацію в межах повноважень.

9. Державна прикордонна служба України у сфері боротьби з торгівлею людьми, відповідає за:

— проведення оперативно-розшукових заходів, спрямованих на виявлення злочинів торгівлі людьми, осіб, причетних до скоєння злочину;

— здійснення прикордонного контролю, спрямованого на попередження і виявлення фактів торгівлі людьми, у тому числі з використанням транспортних засобів, що експлуатуються комерційними перевізниками;

— використання міжнародного досвіду із запобігання торгівлі людьми та боротьби з нею, захисту прав осіб, які постраждали від зазначеного злочину, розшуку зниклих осіб за кордоном, їх повернення та реабілітацію;

— удосконалення механізму спільного з правоохоронними органами України та суміжних країн моніторингу обстановки, прогнозування тенденцій розвитку криміногенної ситуації, аналізу та оцінки ризиків у сфері протидії торгівлі людьми; забезпечення ефективної взаємодії правоохоронних органів України та інших держав у протидії торгівлі людьми, а також у боротьбі з нею.

10. Інші центральні органи виконавчої влади відповідно до визначених у встановленому порядку повноважень у сфері протидії торгівлі людьми здійснюють:

— формування та реалізацію державної політики у сфері протидії торгівлі людьми;

— розробку проекту Державної цільової програми протидії торгівлі людьми та забезпечують її реалізацію;

— розробку проекту Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, та забезпечують його реалізацію;

— моніторинг діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми;

— підготовку та оприлюднення у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку щорічної доповіді про стан реалізації заходів у сфері протидії торгівлі людьми;

— заходи щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, відповідно до визначеної Кабінетом Міністрів України процедури;

— заходи, спрямовані на: викорінення передумов торгівлі людьми, зокрема щодо попередження насильства в сім'ї та дискримінації за ознакою статі; підвищення рівня обізнаності щодо протидії торгівлі дітьми серед батьків та осіб, які їх замінують, та осіб, які постійно контактують з дітьми у сферах освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури та спорту, оздоровлення та відпочинку, судовій та правоохоронній сферах; координацію та контроль за діяльністю закладів допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;

— заходи щодо: комплексного аналізу стану попередження, виявлення та розкриття злочинів торгівлі людьми; попередження, виявлення та розкриття злочинів торгівлі людьми, у тому числі тих, що мають характер транснаціональної організованої злочинності; розшуку осіб, які пере-

ховуються від органів досудового розслідування і суду, ухиляються від виконання кримінального покарання за вчинення злочинів торгівлі людьми.

Об'єктами Національної стратегії протидії торгівлі людьми в Україні є безпека людини та громадянина, суспільства і держави.

Отже, реалізація Національної стратегії протидії торгівлі людьми в Україні включає в себе чотири концептуальних рівні.

На першому рівні мають бути реалізовані завдання, спрямовані на формування єдиної державної політики у сфері протидії торгівлі людьми та її законодавчого забезпечення. Державну політику у сфері протидії торгівлі людьми необхідно спрямувати на комплексне врегулювання проблемних питань забезпечення протидії торгівлі людьми. В її основі мають бути науково-обґрунтовані заходи, спрямовані на попередження торгівлі людьми; боротьбу зі злочинністю, пов'язаною з торгівлею людьми; надання допомоги та захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми. Важливою складовою цього процесу є удосконалення системи нормативно-правового регулювання у сфері протидії торгівлі людьми та адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу, зокрема:

- розробка формалізованого механізму, який забезпечуватиме систематичний аналіз законодавства Європейського Союзу у сфері протидії торгівлі людьми;
- формулювання в нормативно-правових актах України чітких завдань компетентним органам державної влади за стандартами європейської системи забезпечення протидії торгівлі людьми;
- внесення змін та доповнень у законодавство України у сфері протидії торгівлі людьми, адаптація до європейської моделі нормативно-правових актів України, що визначають організаційну структуру та обсяг завдань органам державної влади у сфері протидії торгівлі людьми;
- запровадження в практику державного управління у сфері протидії торгівлі людьми в Україні європейської моделі інтегрованої системи аналізу ризиків;
- створення реєстру злочинів у сфері торгівлі людьми з метою аналізування та управлінського реагування; коригування, удосконалення вимог, стандартів, програм;
- створення Єдиної системи інтегрованого управління у сфері протидії торгівлі людьми;
- удосконалення механізму координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, спрямованих на реалізацію завдань у сфері протидії торгівлі людьми;
- розроблення процедури про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми;
- створення єдиної системи надання допомоги особам які постраждали від торгівлі людьми;
- впровадження науково-технічних досліджень у сфері протидії торгівлі людьми.

На другому рівні реалізації завдань Національної стратегії протидії торгівлі людьми необхідно організувати функціонування Координаційного центру у сфері протидії торгівлі людьми (Координаційний центр), визначення його владних повноважень, підпорядкування та важелів впливу. Координаційний центр має стати головним органом управління при Міністерстві соціальної політики України як Національному координатору у сфері протидії торгівлі людьми. Координаційному центру має бути надано необхідні адміністративні та фінансові важелі впливу на процес організації

заходів у сфері протидії торгівлі людьми, а також повноваження щодо залучення до цієї діяльності компетентних у цій сфері органів державної влади України.

Головним завданням Координаційного центру має стати координація діяльності органів державної влади України з питань запровадження Національної стратегії протидії торгівлі людьми.

Пріоритетними напрямками роботи Координаційного центру є:

- ідентифікація загроз у сфері протидії торгівлі людьми;
- моніторинг ситуації, що пов'язана з протидією торгівлі людьми та внесення пропозицій щодо її корегування;
- надання сприяння та організація контролю за закладами допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми;
- синхронізація діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади України, що мають компетенцію у сфері протидії торгівлі людьми;
- підготовка фінансово-економічних розрахунків з питань запровадження Національної стратегії протидії торгівлі людьми;
- імплементація міжнародних проектів і програм у сфері протидії торгівлі людьми;
- міжнародна співпраця та співпраця з питань протидії торгівлі людьми;
- підвищення рівня інформаційно-просвітницького забезпечення, спрямованого на виявлення та усунення причин і умов, що призводять до торгівлі людьми;
- співпраця з громадськими організаціями у сфері протидії торгівлі людьми.

Також, Координаційний центр реалізує свої повноваження у відповідності до національного законодавства та має право:

- вносити на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо удосконалення заходів, спрямованих на протидію торгівлі людьми;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми;
- брати участь у розробці проектів нормативно-правових актів, спрямованих на попередження торгівлі людьми; боротьби із злочинністю, пов'язаною з торгівлею людьми; надання допомоги та захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми;
- здійснювати контроль за реалізацією регіональних програм та планів заходів, які включають заходи із протидії торгівлі людьми;
- здійснювати координацію діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, спрямованих на реалізацію завдань у сфері протидії торгівлі людьми;
- аналізувати стан реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми;
- здійснювати наукове обґрунтування процесів планування та реалізації заходів, спрямованих на протидію торгівлі людьми;
- брати участь у розробленні державних і галузевих програм у сфері протидії торгівлі людьми та здійснювати контроль за їх виконанням;
- ініціювати розробку та імплементацію міжнародних проектів і програм, спрямованих на боротьбу з торгівлею людьми та суміжними злочинами.

На третьому рівні реалізації завдань Національної стратегії протидії торгівлі людьми передбачається виконання заходів щодо протидії торгівлі людьми у сфері зайнятості та у системі освіти шляхом:

- сприяння у працевлаштуванні незайнятим та безробітним громадянам;
- добору варіантів працевлаштування на вакантні робочі місця, у т.ч. шляхом надання дотації роботодавцю за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України;
- підвищення конкурентоспроможності на ринку праці шляхом професійної підготовки або перепідготовки, підвищення кваліфікації;
- залучення до участі в оплачуваних громадських роботах тощо;
- організації просвітницько-виховної роботи щодо запобігання торгівлі людьми;
- викладання дисциплін правознавчого і гуманітарного циклу щодо запобігання торгівлі людьми;
- організації проведення Центрами практичної психології та соціальної роботи інститутів післядипломної педагогічної освіти спецкурсів щодо протидії торгівлі людьми.

Четвертий рівень реалізації завдань Національної стратегії протидії торгівлі людьми передбачає заходи щодо міжнародної співпраці та співпраці з міжнародними та громадськими організаціями з питань протидії торгівлі людьми шляхом приєднання України до:

— Конвенції Ради Європи (РЄ) про заходи щодо протидії торгівлі людьми за такими напрямками: формування складу Групи експертів із заходів стосовно протидії торгівлі людьми (ГРЕТА), яка є основним інструментом моніторингу за виконанням сторонами положень Конвенції; проведення оціночної процедури (моніторингу) щодо виконання учасниками Конвенції її положень;

— міжнародних договорів Ради Європи у сфері протидії торгівлі людьми, зокрема у галузі боротьби з сексуальною експлуатацією і торгівлею неповнолітніми;

— співпраці щодо протидії торгівлі людьми з Координатором проектів ОБСЄ в Україні та Представництвом Міжнародної організації з міграції в Україні;

— реалізації проектів громадських організацій в рамках адвокаційної ініціативи Всеукраїнської Коаліції громадських організацій з протидії торгівлі людьми щодо підвищення якості політики з протидії торгівлі людьми на місцевому рівні;

— участі представників МВС України, Державної прикордонної служби України у засіданнях Робочих підгруп ГУАМ з боротьби з торгівлею людьми та нелегальною міграцією з метою аналізів результатів протидії торгівлі людьми та нелегальній міграції в державах-членах ГУАМ;

— співпраці з Міжнародним жіночим правозахисним центром "ЛаСтрада — Україна".

На нашу думку, реалізація Національної стратегії протидії торгівлі людьми дасть змогу:

- мінімізувати кількість постраждалих від торгівлі людьми;
- зменшити збитки від торгівлі людьми та їх соціальних наслідків;
- забезпечити реалізацію стратегічного курсу України на інтеграцію з Європейським Союзом;

— удосконалити національну систему державного управління у сфері протидії торгівлі людьми за європейськими стандартами;

— організувати ефективну міжнародну співпрацю у двосторонньому та багатосторонньому форматах;

— залучити до співпраці громадські організації з протидії торгівлі людьми, що забезпечить дотримання принципів відкритості та публічності;

— покращити довіру міжнародної спільноти до нашої держави.

ВИСНОВКИ

Аргументовано, що успіх у досягненні цілей, визначених Національною стратегією, залежить передусім від чіткого розуміння співвідношення ресурсів і здатності їх мобілізувати. Національна стратегія передбачає як короткострокові, так і довгострокові перспективи реалізації, вона має суто практичний, а не декларативний характер.

У короткостроковій перспективі механізми у сфері протидії торгівлі людьми доцільно спрямувати на створення Координаційного центру у сфері протидії торгівлі людьми при Міністерстві соціальної політики України, визначення його владних повноважень, підпорядкування та важелів впливу, орієнтованих на пріоритети та завдання держави щодо реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми. Процес передбачатиме забезпечення координації та взаємодії всіх державних інституцій, що мають компетенцію в попередженні торгівлі людьми, боротьби із злочинністю, пов'язаною з торгівлею людьми, надання допомоги та захисту особам, які постраждали від торгівлі людьми.

Довгострокова перспектива реалізації передбачає запровадження ефективного циклу стратегічних змін у напрямі врегулювання проблем у сфері протидії торгівлі людьми, що гарантовано забезпечить подолання торгівлі людьми, зменшення кількості жертв торгівлі людьми, збереження життя і здоров'я людини і громадянина та досягнення громадського порядку.

Перспективою подальших розвідок даної проблематики є, на наш погляд, удосконалення співпраці з міжнародними та громадськими організаціями з питань протидії торгівлі людьми.

Література:

1. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 29.09.2011 № 3739 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>

2. Звіт про стан реалізації державної політики у сфері протидії торгівлі людьми у 2012 році (підготовлено Міністерством соціальної політики України) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>

References:

1. On combating human trafficking: Law of Ukraine from 29.09.2011 № 3739. — Access mode: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>

2. Report on the state of implementation of the state policy in the sphere of combating trafficking in 2012 (prepared by the Ministry of social policy of Ukraine). — Access mode: <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>
Стаття надійшла до редакції 21.11.2013 р.